

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 9. juli 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 9. jula 2010. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO PODNESKU TUŽILAŠTVA O RELEVANTNOSTI ODREĐENIH
DOKUMENATA KOJI SE ODNOSE NA SVJEDOČENJE RICHARDA
PHILIPPSA, S DODATKOM A**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Podnesku tužilaštva o relevantnosti određenih dokumenata koji se odnose na svjedočenje Richarda Philippsa, s Dodatkom A", podnesenom 23. juna 2010. godine (dalje u tekstu: Podnesak) i ovim o tome donosi odluku.

I. KONTEKST I ARGUMENTACIJA

1. Dana 15. i 16. juna 2010. Richard Philipps je svjedočio za tužilaštvo u svojstvu vještaka vojnog analitičara. U svom obavještenju od 28. maja 2010. o pismenim dokazima koji će biti predočeni u vezi s Philippsom, tužilaštvo je napomenulo da će dokazne predmete za njega predočiti na osnovu pravila 94*bis* i pravila 92*ter* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Dana 15. juna 2010. tužilaštvo je za uvrštavanje u spis predložilo 48 dokumenata, koji su navedeni u dodatku Philippsovoj objedinjenoj izjavi. Tužilaštvo je te dokumente u svom obavještenju klasifikovalo kao povezane dokazne predmete i predložilo ih uz druge dokumente podnesene na osnovu pravila 94*bis*. Iako Vijeće nije te dokumente uzelo u obzir kao povezane dokazne predmete, zaključilo je da se "uvjerilo u relevantnost i kontekst" 25 dokumenata i prihvatilo ih kao dokumente "s izvornim informacijama" u vezi s izvještajem vještaka Philippsa. Međutim, ono je odbilo da prihvati preostala 23 dokumenta,² napomenuvši da se nije uvjerilo u relevantnost tih dokumenata, neophodnost njihovog prihvatanja, kao ni u kontekst u kojem su korišćeni u Philippsovom izvještaju,³ te je pozvalo tužilaštvo da dostavi pismeni podnesak u vezi s relevantnošću preostalih dokumenata.⁴

2. Podnesak je podnesen na poziv Vijeća. Tužilaštvo u podnesku traži da Vijeće prihvati preostala 23 dokumenta i objašnjava njihovu relevantnost u tabeli u Dodatku A Podnesku.

¹ Obavještenje tužilaštva o podnošenju pismenih dokaza u skladu s pravilom 92*ter*, s Dodatkom A – vještak Richard Philipps, 28. maj 2010.

² Rasprava, T. 3758-3759 (15. juni 2010.).

³ Rasprava, T. 3758-3759 (15. juni 2010.). Vijeće je izjavilo da "postoje određeni dokumenti u čiju se relevantnost ili neophodnost ili kontekst u kojem su korišćeni u njegovom izvještaju Vijeće nije u potpunosti uvjerilo [...], Vijeće ih u ovom trenutku ne prihvata kao dokaze".

⁴ Rasprava, T. 3759 (15. juni 2010.).

3. Dana 28. juna 2010. godine optuženi je dostavio "Odgovor na Podnesak tužilaštva o dokumentima Richarda Philippsa [*sic*]" (dalje u tekstu: Odgovor). On se u njemu ne protivi prihvatanju većine od 23 dokumenta i slaže se s tim da su "relevantni za Philippsovo svjedočenje". Međutim, on se protivi prihvatanju onih dokumenata koji se odnose na modifikovane avionske bombe smatrajući da su van okvira svjedočenja svjedoka.⁵

4. Dana 29. juna 2010. tužilaštvo je podnijelo zahtjev za dozvolu da dostavi repliku na Odgovor.⁶ Vijeće je usmeno odobrilo repliku 30. juna 2010. godine.⁷ Stoga je 1. jula 2010. tužilaštvo podnijelo "Repliku tužilaštva na Karadžićev odgovor na Podnesak tužilaštva o dokumentima Richarda Philippsa" (dalje u tekstu: Replika). U Replici tužilaštvo tvrdi da je prigovor optuženog na prihvatanje u dokaze dokumenata koji se odnose na modifikovane avionske bombe "neprimjeren" jer je Philipps svjedočio o komandnom lancu Sarajevsko-romanijskog korpusa (dalje u tekstu: SRK) i dokumenti su izvještaji i naređenja koja su prosljeđivana komandnim lancem SRK.⁸ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da se "Philippsovo svjedočenje odnosi na činjenicu da su informacije uspješno prosljeđene komandnim lancem na više i niže nivoe, ali se ne odnosi *per se* na sadržaj tih informacija".⁹

II. Mjerodavno pravo

5. Pravilo 94*bis* Pravilnika reguliše postupak koji treba slijediti kada neka strana u postupku odluči pozvati vještaka. Pored pravila 94*bis*, Vijeće je odredilo smjernice u vezi s prihvatanjem izvještaja vještaka i izvora koje je vještak koristio prilikom sastavljanja izvještaja. U vezi s potonjim, Vijeće je izjavilo sljedeće: "izvori koje je neki vještak koristio prilikom sastavljanja izvještaja neće automatski biti uvršteni u spis".¹⁰ U Nalogu

⁵ Konkretno, optuženi se protivi prihvatanju dokumenata pod sljedećim brojevima na osnovu pravila 65*ter*: 12400, 12402, 09383, 10693, 09273, 10932 i 10931.

⁶ Zahtjev tužilaštva za dozvolu da dostavi repliku na Karadžićev odgovor na Podnesak tužilaštva o dokumentima Richarda Philippsa, 29. juni 2010.

⁷ Rasprava, T. 4402.

⁸ Replika, par. 1-3.

⁹ Replika, par. 2.

¹⁰ Nalog u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka, 8. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Nalog u vezi s procedurom), Dodatak A, par. P. Vijeće dalje navodi da bi "međutim, izvještaji vještaka trebalo da sadržavaju popis svih izvora kako bi se Pretresnom vijeću olakšalo utvrđivanje njihove dokazne vrijednosti i, na kraju, težine koju im treba pridati".

po Zahtjevu tužilaštva za razjašnjenje i Prijedlogu u vezi sa smjernicama za vođenje postupka, izdatom 20. oktobra 2009. (dalje u tekstu: Nalog za razjašnjenje), Vijeće je dalo dodatno razjašnjenje o tome kada će razmotriti uvrštavanja izvora za izvještaj vještaka:

Izvještaji vještaka trebali bi opšte uzevši biti kompletni i razumljivi sami po sebi, tako da nema potrebe da se na uvrštavanje u spis predlažu izvori koje je koristio vještak. Međutim, ako strana koja izvodi dokaze želi da predloži određene izvore kojima se služio vještak u sastavljanju svog izvještaja, ona može zatražiti od Vijeća da ih prihvati, bilo usmeno bilo pismeno. Vijeće napominje da strana koja izvodi dokaze treba biti vrlo selektivna u odnosu na izvore koje predlaže za uvrštavanje u spis, kao i da treba navesti jasne razloge zbog kojih te izvore treba prihvatiti pored samog izvještaja vještaka.¹¹

6. Kada strana u postupku pozove svjedoka na osnovu pravila 92ter, ona može ponuditi da se u spis uvrste dokumenti o kojima je govorio svjedok u svojoj izjavi ili ranijem svjedočenju.¹² Pored toga što mora zadovoljiti osnovne uslove za uvrštavanje na osnovu pravila 89 Pravilnika, ti "povezani dokazi" moraju činiti "neodvojivi i nezamjenjivi" dio pismenog svjedočenja, kao što je Vijeće ranije objasnilo:

Pored prihvatanja pismenog svjedočenja nekog svjedoka, dokumenti priloženi pismenim izjavama ili transkriptima koji "čine neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja" mogu takođe biti prihvaćeni na osnovu pravila 92bis. Svaki dokument koji se pominje u pismenoj izjavi i/ili transkriptu nekog svjedoka iz ranijeg postupka ne postaje automatski "neodvojivi i nezamjenjivi dio" iskaza tog svjedoka. Naime, neki dokument potpadaće pod tu kategoriju ako svjedok o tom dokumentu govori u svojoj pismenoj izjavi ili transkriptu, i ako ta pismena izjava ili transkript postanu nerazumljivi ili imaju manju dokaznu vrijednost bez prihvatanja dotičnog dokumenta.¹³

¹¹ Nalog za razjašnjenje, par. 5.

¹² V. na primjer, Odluka po Trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92bis (svjedoci za grad Sarajevo), 15. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis), par. 11; Odluka po Zahtjevu tužioca za uvrštavanje u spis iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92quarter, 20. avgust 2009., par. 4-10; Odluka po Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje i/ili odobrenje radi ulaganja žalbe na dijelove "Odluke po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis svjedočenja KDZ172 (Milana Babića) na osnovu pravila 92quarter", 3. juni 2010., par. 24-25.

¹³ Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 11. V. i *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po povjerljivom Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje ranijeg svjedočenja s dokaznim predmetima s tim u vezi i pismenim izjavama svjedoka na osnovu pravila 92ter, 9. juli 2008., par. 15.

III. Diskusija

7. Vijeće konstatuje da se na osnovu Obavještenja od 28. maja 2010. stiče utisak da tužilaštvo dostavlja 48 dokumenata iz Dodatka A objedinjenoj izjavi Richarda Philipppsa kao povezane dokazne predmete. Vijeće je odlučilo da ti dokumenti ne mogu biti povezani dokazni predmeti jer se o njima ne govori u objedinjenoj izjavi, te da ograničena ili nepostojeća diskusija o njima u Dodatku A nije dovoljna da se oni smatraju "neodvojivim i nezamjenjivim dijelom" njegove izjave. Međutim, tamo gdje se u diskusiji u Dodatku A dokumenti jasno dovode u vezu sa sadržajem Philipppsovog svjedočenja u svojstvu vještaka, Vijeće je zaključilo da su ti dokumenti prihvatljivi kao dokumenti s izvornim informacijama za to vještačenje. Na toj osnovi je 15. juna 2010. uvrstilo u spis 23 dokumenta navedena u Dodatku A.¹⁴

8. Vijeće će razmotriti preostala 23 dokumenta na istoj osnovi. Međutim, prije nego to učini, ono ponavlja da, ako strana u postupku želi da podnese u dokaze dokumente s izvornim podacima izvještaju jednog od svojih vještaka, Vijeće očekuje da će podnijeti samo nekoliko odabranih dokumenata s izvornim informacijama kako bi na osnovu njih Vijeće moglo odrediti težinu koju će pripisati samom izvještaju vještaka. To je jasno izneseno u Nalogu za razjašnjenje. Pored toga, strana u postupku koja podnosi dokumente mora navesti jasne razloge zašto bi u spis trebalo uvrstiti određene predložene materijale s izvornim informacijama pored već datog vještačenja.

9. Pregledavši Dodatak A Podnesku Vijeće je mišljenja da su preostala 23 dokumenta prihvatljiva kao dokumenti s izvornim informacijama izvještaja vještaka Philipppsa. Iako se tužilaštvo nije posebno pozabavilo pitanjem zašto bi te materijale trebalo uvrstiti u spis pored Philipppsovog vještačenja, Vijeće napominje da je tužilaštvo dostavilo informacije o relevantnosti svakog od tih dokumenata, kao što je zatražilo Vijeće. U iznošenju relevantnosti svakog dokumenta za svoju tezu, tužilaštvo je jasno povezalo taj dokument s Philipppovim izvještajem. Vijeće očekuje od tužilaštva ili optuženog da u svakom

¹⁴ Vijeće konstatuje da su dva od 48 dokumenata u Dodatku A Philipppsove izjave prihvaćeni za vrijeme njegovog svjedočenja i dodijeljeni su im brojevi dokaznih predmeta P991 i P992. Kao takvi uvršteni su u spis kao dokazni predmeti u sve svrhe, a ne samo kao izvorni materijal. Shodno tome, Vijeće ih nije uzelo u obzir za prihvatanje na kraju Philipppsovog direktnog ispitivanja.

budućem slučaju, kada izraze želju da predlože materijal s izvornim informacijama uz vještačenje, to urade sljedeći smjernice Vijeća.

10. Odgovarajuće kvalifikovani vještaci svojim izvještajima pružaju Vijeću sintezu i analizu opsežnog i često složenog tehničkog materijala i time oslobađaju Vijeće obaveze da to samo uradi. Kao takvi, dokumenti i drugi predmeti koji čine materijal s izvornim informacijama ne prihvataju se u spis na osnovu svog materijalnog sadržaja. Naprotiv, svrha prihvatanja materijala s izvornim informacijama jeste da se Vijeću omogući da provjeri, ako je potrebno, osnovu na kojoj je vještak donio svoje zaključke, kao i to kako je izvršena relevantna analiza. Stoga ti dokumenti služe kao pomoć Vijeću u utvrđivanju težine koju će pripisati izvještaju vještaka. Međutim, Vijeće napominje da ako svjedok kasnije o sadržaju dokumenta koji je ranije prihvaćen kao dokument s izvornim informacijama govori na taj način da time utiče na to da dokument postane prihvatljiv zbog svog sadržaja, status dokumenta se može promijeniti kako bi njegov novi status odrazio činjenicu da je prihvaćen za korišćenje u sve svrhe.

11. Vijeće smatra da prihvatanje materijala s izvornim informacijama isključivo kao referentno sredstvo uzima u obzir zabrinutost optuženog u vezi sa sadržajem dokumenata koji se odnose na modifikovane avionske bombe, te tako i njegovo protivljenje prihvatanju tih dokumenata. Vijeće neće razmatrati sadržaj tih dokumenata koji predstavljaju materijal s izvornim informacijama, te će oni ponovo biti korišćeni kao pomoć Vijeću u ocjeni dokazne vrijednosti izvještaja vještaka Philippsa ako to bude potrebno.

IV. Dispozitiv

12. Shodno tome, Pretresno vijeće na osnovu pravila 89 i 94*bis* Pravilnika ovim **ODOBRAVA** zahtjev tužilaštva u Podnesku i:

- a) **NALAŽE** da dokumenti navedeni u Dodatku A Podnesku sa sljedećim brojevima na osnovu pravila 65*ter* budu uvršteni u spis kao dokumenti s izvornim informacijama uz izvještaj vještaka Richarda Philippsa: 1643, 1864, 9035, 9273, 9389, 9469, 10693, 10931, 10932, 11286, 11657, 12178, 12182, 12199, 12202, 12377, 12380, 12383, 12400, 12402, 12407, 12409 i 12418.

- b) **TRAŽI** da Sekretarijat dodijeli brojeve dokaznim predmetima koji su uvršteni u spis i da u sistem *e-court* o svakom dokaznom predmetu unese obavještenje u kojem će navesti da su prihvaćeni kao dokumenti s izvornim informacijama isključivo u svrhu reference.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 9. jula 2010. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]